

Abonnement pour un an

250 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph: St, 865

XIXème ANNÉE

1 Avril 1924 — No 164

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون

۲ بچق لیرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنہ

نومرو ۱۶۴ - ۱ نیسان ۱۹۲۴

اسکی تورک جغرافیاسنه دأر [۱]

- ۲ -

یرنده تدقیق ایجاب ایدن کنیش بوشه یت شو خط استقامتنددر : ساومال کول ، (پهروفسکی) ، «جانی دریا» درهسی «چو نهرینک اسکی مجراسی» ، «حاجی ایلی» شهری ، صاری قامیش «کولی» ، اوزبوی .

اوزبوی ، صاری قامیش کولی ، ام دریاوسیردریا قندهکی بعض معلومات جغرافیه و تاریخیهی خاطرلامق فائدهدن خالی دکل :

(۱) صاری قامیش کولی «دهاطوغریسی صاری قامیش بحیرات مجتمعهسی» ، عینی نام ایله یاد ایدیلن چوقور بر اووهنک اورته سنده کأندر . بو کولک سطحی قاسی دکنزینک سطحندن ۴۸ ذراع (Font) [۲] قدر آشاغیدر . مذکور چوقور اووه کاملاً ، «اوست یورد» «شمالدن جنوبه دوغری» ۲۱۰ کیلومترو وعرضی «غربدن شرقه دوغری» ۱۲۰ کیلومترو قدردر . الیوم «چو» تسمیه اولنان نهر چوقور اووه دن کچدیکی زمان ، بتون بوساحه صو ایله طولو ایدی . بوسوئیک مساحه سطحیهسی ۲۰۰۰۰۰ مربع کیلومتر دن فضله ایدی . «چو» نهری ، خریطه ده کورلیدیکی وجهله ، صولرینی بویله برکولدن کچریور . وصوکره الاّن قورومش بولنان «اوزبوی» مجراسینی تعقیب ایده رک حزر دکنزینه منصب اولیوردی .

(۲) ام دریاه کلنجه ، بونهر ، «چو» نهرینک قدرت وعظمتی دورنده ، آرال دکنزینک هنوز موجود اولمادیغی بر زمانده ، یرنده پک عیان برصورتده نظر دفته چارپان و (اونغوز) یاخود «کلیف اوزبوی» تسمیه اولنان مجرا ده جریان ایدیوردی . اوزمانلرامدربا کلیف شهرندن عتباراً غربه دوغری آقیورو «چو» نهرینه ، صاری قامیش کولنک جنوبنده ملاقی اولیوردی . بالاخره ام دریاصولرینک

[۱] ماقبلی ۱۶۳ جی (اجتهاد) ده در .

[۲] (Font) ، تخمیناً دیرسکدن اورته پارهک اوجنه قدر اولان برروس اولچمسی در . که بوراده «ذراع» تعیری ده بومعنا ده قوللاشیدر .

طانیدیغ ، هم پک یاقیندن طانیدیغ بر آقاداشم وارکه اوده بویله در ، کیم اوندن بحث ایتسه «یراق شونی هیچ برشی اولامایور ، هیچ برشینی سوه میور ، هیچ برینه ربط قلب ایلیه میور» دیرلر : حالبوکه حقیقتده برمفکورهیه ربط قلب ایتشددر ، اونی آرار دورور . بعضاً هرکسک بایاغی وعادی کوردیکی یرلرده ، چیرکین بولیدی سیالرده مفعکوره سنی کورمک ایستر ، چونکه الیشلی یرلرده ، یالیزی صالونلرده ایستدیکی قلبی کورمه مشدر .

هرکسک (سرسری روح) دیدیکی بونوع انموزچ چوق وجدلی مفعکوره صاحبزنده بولونور . اونک ایچون بونوع روحلری خوار کورمه ملیدر . بالعکس اونلرک تصور ایتدکلری کمال ، بشریتی تنویره یارار ، بزه یکی بریول کوستیر . سرسری روحلرک انموزجی طاشقین حس صاحبزنده بولونور . دنیاده هیچ برشی بوکیلری تطمین ایده مز . اونک ایچون کاه شونی ، وکاه بونی ایستلر . فقط هیچ هیچ برشیده کافی آهنگ ، حسی دویوراجق قابلیت کوره مزلر . اونلرک حسلری هیچ بر زمان سونمه مک ایچون یارادیلشدر . بونلرک شو ویا بوشی پیشنده دولاشدقلرینی کوره رک قیمتسر که رمه بیکنز . بویوک صنعتکارلر ، داهیلر بعضاً بوزمره ایچنده در . روح سرسریلکنک اوچنچی بر انموزجی وار : اونلرک هیچ برشیئه ایناناملری ، هیچ برشینی سوه مهملری تردد ایچنده بولونمالرندن ، اراده سزلکلرندن نشأت ایدر . بونلر ضعیف مخلوقلر در . برنوع خسته درلر .

بواوچنچی قسم قیمتلی دکلدر . فقط دیکر ایکسی دهانک رشمینی طاشیر . داهیلر در ، که زمانک مفعکوره سی کوزللکلری خارچنده دولاشیرلر . صنعتکارلر در ، که جوشقون دویمق بیلمز حسلره مالکدرلر . اونک ایچون برنوع «روح سرسری» سیدرلر . بونلرک خاجی حرکتلرینی ، اعتیاده اویمایان حاللرینی دوشونه رک تقییس ایله مه بیکنز . چوق زمان استقبالی تنویر ایدنلر بونلرک ایچنده در .

ام دریا به عائد معلومات تاریخیه

۱۵ نجی عصرده یاشامش «تاریخ طبرستان» مؤلفی
ظهیرالدین مرعشی نکر روایتنه کوره، تیمورلنک میلادی، ۱۳۹۲
سنه سده (مازندران) ی فتح ایتدیکی زمان اونک امرینه
اتباعاً مملکتک حاکم لری برکمی بهارکاب ایدوب بحر حزرک
شرق ساحلی قربنده کائن «اوچورغا» آطه سنه، بعده
بورادن ده چیحون طریقیله خوارزمک، «خیوه» نک معین
بر ناحیه سه سوق ایتدیلو کمیدن آنجق بورادن چیقاردیلر.
۱۴ نجی عصر محرر لرندن «قزوینی» نک و ۱۵ نجی
عصر محرر لرندن «حویزی ابروم» ک آثارند، ام دریانک
اولجه بحر حزره منصب اولدیغنه دائر اشارت لر واردر.
بو معلوماتی، علی العموم ادبیات تاریخیه ده کی سائر
وثائقله قارشیلان شیرنجه قطعاً دیه بیلیرز که ۱۲ نجی عصردن
تیمورلنک دورینک نهایتنه قدر ام دریانک صولری، قسم
اعظمی اعتباریله، «کهنه دریا» بحر اسفندن و صاری قامیش
چوقورندن کهرک «اوزبوی» طریقیله حزر دکنینه
دو کولیوردی.

ام دریانک بتون طولی ۲۳۵۰ کیلومتره و حوضه سنک
ساحه سی تقریباً ۴۱۰۰۰۰ مربع کیلومتره در. نهرک اسقا
ایتدیکی ساحه بوکون تخمیناً ۳۰۰۰۰۰ هکتومتره در، فقط
چالیشیلیر سه ۳۰۰۰۰۰ هکتومتره دن زیاده اراضی یی
اسقا ایدیه بیلیر. محرری: منرال ای. اودیشیلیدزه
مترجمی: دو قنور حسین زاده علی

آچیق مکتوب

ارغنی مبعوثی کاظم وهبی بکه

۳۰ کانون ثانی ۳۴۰ تاریخنده بیوک ملت مجلسنک
کرسئ خطا بتندن (الحاد) تعبیله تکفیر ایتک ایسته.
دیککنز صاحب اجتهاد عبدالله جودت بک - قنده کی
سوزلریکنزی غزته لرده او قود یغ زمان کنده یسنه دکل
فقط سزه - مغلوب بر وضعیتده قالمش بولوندیغکنز ایچون

جریاتنه، بوکونسی چارچوی «یعنی اسکی آمول که چیحونک
بو اسمی ده بورادن نشئت ایدیور. [۱] ویتنیق (پترو
آلکساندروفسک) شهرلینه طوعری بر استقامت ویردی.
بونک ایلر یسنه طبعه، ۱۲ نجی عصر میلادی به قدر، حتی
امیر تیمورک زمانه قدر، ام دریا، صولری کاملاً دکل سه ده،
هر حالده قسم اعظمی اعتباریله، «کهنه دریا» بحر اسفند
صاری قامیش چوقورینه سوق ایدیور و بورادن مرور
ایده رک (اوزبوی) استقامت نه (حزر) دکنینه دو کولیوردی.
او زمانلرده ایدی که (چو) نهری آرتیق چوقدن
بری چوللرک اورتیه سنده ساومال کول بتاقلقلرنده توقف
ایتمشدی. صوکرملری، ام دریا آرال چوقوری استقامتی
آلدیسه ده ینه صولرینک بر قسمی دهاریاده شماله متوجه
اولان مجرا ایله هپ عینی صاری قامیش چوقورینه سوق
ایدیوردی.

بوکون ام دریا کاملاً آرال دکنینه آقیور، صاری
قامیش کولی کیتدکجه بتاقلقله منقلب اولیور؛ (اوزبوی)
ایه آرتیق طولانی بتاقلقلره کوچک کوچک کوللردن
عبار بولیور. بونلرک چامورلرنده شفا بخش و رادیو آکتیف
(Radioactif) خاصه لر واردر. (از جمله «کولش منبعی»
تعبیر اولنان چامورلر بوقیلدندر).

۳) سیردریاده «سیمون» «پروفسک» شهرندن
اعتباراً اوچ مجرا مشاهده اولنیور؛ بونلرک ک قدیمی،
«چو» نهرینک اسکی مجراسی اولان «جانی دریا» دره که
اوزاق بر ماضیده آشینوب آرال دکنینه آچیلدی، فقط بو
مجرا ایله آقان صولر الیوم کوچک برکوله توقف ایدیور.
آنجق بوکولدن آراله تمتد اولان مجرا قوری برایز حالنده
الان باقیدر. بوندن دایکی اولان مجرا، «قوبان دریا»
مجراسیدر که بوده همان کاملاً قورومشدر. نهایت اوچنجی
مجرا کلیور که سیردریا الیوم بونی تعقیب ایدیه رک آرال دکنینه
دو کولیور.

[*] دارالفنون مدرسلرندن نجیب عاصم بک افندی به کوره
چیحونک اسکی اسمی «اوکوز» دره که «Oxus» و «Transoxani»
تعبیرلری ده بورادن کلیور.

ح. زاده علی